

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas kysyy ja kuuntelee ja on kiinnostunut opeteltavista asioista.		
Oppilas tunnistaa omia vahvuuksiaan ja tietää, missä asioissa tarvitsee harjoitusta. Iloitsee osaamisestaan.		
Oppilas pystyy toimimaan parin kanssa ja pienissä ryhmissä.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas huomioi muut arjen tilanteissa.		
Oppilas tunnistaa lähiympäristön perinteitä ja tapoja.		
Oppilas ymmärtää, että on erilaisia tapoja ajatella ja toimia.		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAIIDOT		
Oppilas huolehtii omista tavaroistaan.		
Oppilas ymmärtää yhteiset säännöt ja niiden vaikutuksen turvallisuuteen.		
Oppilas tunnistaa erilaisia tunteita itsessään ja muissa.		
L4. MONILUKUTAITO		
Oppilas osaa lukea lyhyitä virkkeitä ja tulkita kuvia.		
Oppilas tietää todellisen ja epätodellisen.		
Oppilas kirjoittaa lyhyitä virkkeitä.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa alkeistaidot erilaisista teknologialaitteista.		
Oppilas osaa käyttää teknologialaitteita turvallisesti ja hyviä käytöstapoja noudattaen.		
Oppilas osaa hakea yhdellä tai muutamalla hakusanalla tietoa yleisimmistä hakukoneista.		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas ottaa vastuuta omasta toiminnastaan.		
Oppilas työskentelee ja tekee parhaansa.		
Oppilas ponnistelee haasteiden edessä.		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas osaa käyttää puheenvuoroja ja kunnioittaa muiden puheenvuoroja.		
Oppilas osaa siivota omat jälkensä.		
Oppilas osallistuu koulun erilaisiin toimintatapoihin.		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas tekee havaintoja ja etsii tietoja.		
Oppilas suunnittelee omaa työtään.		
Oppilas osaa ottaa roolinsa erilaisissa ryhmissä.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas osaa käyttäytyä hyvien tapojen mukaan eri tilanteissa.		
Oppilas arvostaa lähiympäristöään ja siinä esiintyvää erilaisuutta.		
Oppilas osaa arvostaa erilaisia ilmaisu- ja ajattelutapoja.		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTÄIDOT		
Oppilas osaa huolehtia omasta koulutyöstään.		
Oppilas toimii kouluarjessa turvallisesti.		
Oppilas ilmaisee tunteitaan hyväksyttävällä tavalla.		
L4. MONILUKUTAITO		
Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä ja ymmärtää lukemaansa.		
Oppilas osaa esittää oman mielipiteensä.		
Oppilas etsii tietoa saatavilla olevista lähteistä ja tuottaa omaa tekstiä.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa alkeistaidot erilaisista sovelluksista. Hallitsee perusnäppäintaidot.		
Oppilas osaa käyttää teknologialaitteita turvallisesti ja hyviä käytöstapoja noudattaen.		
Oppilas osaa yksinkertaisen tiedonhaun ja tulkita löytämänsä tietoa.		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas osaa toimia erilaisissa ryhmissä.		
Oppilas osaa työskennellä sinnikkäästi ja saattaa työnsä loppuun.		
Oppilas hyväksyy pettymyksen ja jatkaa työskentelyään siitä huolimatta.		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas osaa ilmaista oman mielipiteensä.		
Oppilas huolehtii ympäristön siisteydestä ja lajittelee roskat.		
Oppilas osallistuu koulun erilaisiin toimintatapoihin ja niiden suunnittelemiseen.		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas osaa asettaa kysymyksiä ja käyttää joitakin tietolähteitä vastauksen etsimisessä.		
Oppilas osaa suunnitella töitään ja arvioida niitä.		
Oppilas osaa ottaa huomioon ryhmän jäsenten vahvuudet ja heikkoudet.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas osaa ilmaista omia tunteitaan.		
Oppilas osaa noudattaa hyviä käytöstapoja ja kannustaa muita.		
Oppilas osaa arvostaa ihmisten erilaisuutta.		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAI DOT		
Oppilas ymmärtää valintojensa merkitykset ja seuraukset koulutyössään.		
Oppilas osaa noudattaa tärkeimpiä pyöräilijän ja kävelijän liikennesääntöjä.		
Oppilas osaa Netiketin perusteet ja toimia niiden mukaisesti.		
L4. MONILUKUTA ITO		
Oppilas osaa tunnistaa erilaisia tekstilajeja (esim. tietoteksti, kertomusteksti, runo).		
Oppilas osaa tunnistaa faktan, fiktion ja mielipiteen eron.		
Oppilas osaa tuottaa erilaisia tekstejä erilaisilla välineillä.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa vastuullisen ja turvallisen laitteiden käytön. Oppilas osaa kuvaamisen ja dokumentoinnin alkeet sekä tekstin tuottamisen.		
Oppilas osaa Netiketin perusteet ja toimia niiden mukaisesti.		
Oppilas osaa hyödyntää omassa työskentelyssään hakemaansa tietoa.		
L6. TYÖELÄMÄTA IDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas kehittää edelleen ryhmätöytäitojaan ja osaa tulla toimeen kenen tahansa kanssa		
Oppilas osaa työskennellä ryhmän yhteisen tavoitteen mukaisesti.		
Oppilas ei luovuta epä mukavuusalueella vaan pyrkii työskentelemään siitä huolimatta.		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas osaa kohdella muita ihmisiä tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti.		
Oppilas osaa lajitella ja huolehtia lähiympäristönsä siisteydestä.		
Oppilas ottaa vastuuta tekemisistään sekä lähiyhteisöstään.		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas osaa suunnitella ja arvioida työtään sekä huomata suoritettujen tehtävien vaikutuksen edistymiseen.		
Oppilas osaa tunnistaa itselleen luontevimmat tavat oppia.		
Oppilas osaa työskennellä tavoitteellisesti parin ja ryhmän kanssa.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas osaa Lasten oikeuksien sopimuksen tärkeimmät kohdat.		
Oppilas osaa asettua toisen ihmisen asemaan.		
Oppilas osaa ilmaista omia tunteitaan ja toimia niiden mukaisesti.		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAIIDOT		
Oppilas ymmärtää valintojensa merkitykset ja seuraukset koulutyössään.		
Oppilas osaa ottaa vastuuta oman työympäristönsä siisteydestä ja turvallisuudesta.		
Oppilas ymmärtää sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkityksen.		
L4. MONILUKUTAIDTO		
Oppilas osaa erotella erilaisia tekstilajeja ja käyttää sopivaa kirjoitustyyliä aiheesta riippuen esim. milloin puhekieli / kirjakieli.		
Oppilas osaa käyttää erilaisia lähteitä ja viitata niihin jollain yksinkertaisella tavalla.		
Oppilas osaa tuottaa erilaisia yhä pidempiä tekstejä erilaisilla välineillä.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa dokumentoida töitään. Oppilas osaa käyttää erilaisia laitteita esim. tabletit ja kannettavat tietokoneet sekä erilaisia sovelluksia.		
Oppilas osaa Netiketin perusteet ja toimia niiden mukaisesti.		
Oppilas osaa hakea tietoa ja arvioida erilaisten lähteiden luotettavuutta.		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas osaa nähdä tekemänsä koulutyön merkityksen arvosanoissaan sekä oppimisessaan.		
Oppilas kykenee arvioimaan omat vahvuutensa ja heikkoutensa.		
Oppilas osaa ratkaista alkeellisia ristiriitatilanteita ryhmässä ilman aikuisen tukea.		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas osaa lasten oikeuksien sopimuksen tärkeimmät kohdat.		
Oppilas osaa lajitella ja huolehtia lähiympäristönsä siisteydestä. Oppilas osaa kestävän kulutuksen periaatteet.		
Oppilas tietää vaikuttamisen keinoja koulussa.		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas löytää työskentelytapoja ongelmaratkaisu- ja päättelytehtäviin.		
Oppilas osaa asettaa oleellisia kysymyksiä käsiteltävästä asiasta ja hakea niihin vastauksia.		
Oppilas osaa valita itselleen sopivan työtavan.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas tunnistaa tärkeimmät ihmisoikeudet ja pystyy kunnioittamaan niitä.		
Oppilas tuntee ja arvostaa omaa kulttuuriperintöään.		
Oppilas osaa käyttää erilaisia ilmaisutapoja.		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAIIDOT		
Oppilas hallitsen hyvän käytöksen ja tavoittelee omaa ja toisten hyvinvointia.		
Oppilas osaa arvioida oman toimintansa turvallisuutta.		
Oppilas osaa käyttää koulussa käytettäviä teknologiasovelluksia (Wilma, Peda.Net, Office365).		
L4. MONILUKUTAITO		
Oppilas osaa tunnistaa ja tuottaa fiktio-, fakta- ja mielipidetekstejä.		
Oppilas osaa tulkita erilaisia tekstejä, kuvia, kuvioita ja taulukoita.		
Oppilas osaa käyttää monipuolisesti teknologiaa erilaisten tekstien tuottamisessa.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologian taitoja eri oppiaineissa.		
Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa arjessa.		
Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa vaikuttamisen keinona.		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas ymmärtää tekemänsä koulutyön vaikutuksen osaamisensa tasoon.		
Oppilas osaa ennakoida työskentelyn mahdollisia vaikeuksia ja kohdata epäonnistumisia.		
Oppilas osaa työskennellä järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti.		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas tunnistaa ihmisoikeuksia ja pystyy kunnioittamaan niitä.		
Oppilas ymmärtää omien tekojen merkityksen luonnolle.		
Oppilas tietää erilaisia kansalaisvaikuttamisen keinoja.		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas osaa käyttää monipuolisia työskentelytapoja ongelmaratkaisu- ja päättelytehtävissä.		
Oppilas osaa asettaa oleellisia kysymyksiä käsiteltävästä asiasta ja hakea niihin vastauksia useista eri lähteistä.		
Oppilas osaa asettaa itselleen tavoitteen ja valita sopivan työtavan tavoitteen saavuttamiseksi.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas tuntee tärkeimmät ihmisoikeudet ja pystyy kunnioittamaan niitä.		
Oppilas tuntee ja arvostaa omaa kulttuuriperintöään sekä osoittaa mielenkiintoa kulttuurin kehittämiseen.		
Oppilas osaa käyttää erilaisia ilmaisutapoja sekä osaa tarkastella asioita eri näkökulmista.		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTÄIDOT		
Oppilas ottaa vastuuta oppimistilanteen ilmapiiristä.		
Oppilas osaa tunnistaa vaaratilanteet ja toimia niissä tarkoituksenmukaisesti.		
Oppilas ymmärtää kestäväen kehityksen periaatteen.		
L4. MONILUKUTAITO		
Oppilas osaa tunnistaa erilaisia tekstejä ja ymmärtää niiden vaikutuskeinoja.		
Oppilas osaa soveltaa löytämäänsä tietoa annettuun tehtävään.		
Oppilas osaa arvioida kriittisesti erilaisia tietolähteitä.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologian taitoja eri oppiaineissa oma-aloitteisesti ja vuorovaikutuksessa.		
Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa oppimisen ja luovuuden välineenä.		
Oppilas ymmärtää tieto- ja viestintäteknologian merkityksen osana omaa työskentelyään.		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas ymmärtää vahvuksiensa ja oppimiensa työskentelytaitojen merkityksen elämässään.		
Oppilas osaa tunnistaa omat vahvuutensa ja osaa hyödyntää niitä ryhmän päämäärän saavuttamiseksi.		
Oppilas osaa suunnitella työtään, asettaa tavoitteita ja tehdä päätelmiä.		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas tietää ihmisoikeuksia ja pyrkii toimimaan niiden mukaan.		
Oppilas ymmärtää omien valintojen ja tekojen merkityksen itselle, yhteisölle ja luonnolle.		
Oppilas osallistuu oman opiskelunsa, ryhmätyön tai oppimisympäristön suunnitteluun.		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas osaa asettaa itselleen omaan tasoonsa nähden sopivia tavoitteita		
Oppilas kantaa vastuuta koulunkäynnistään ja oppimisestaan		
Oppilas osaa toimia rakentavasti ryhmässä		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas tunnistaa miten eri kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat ihmisten arjessa		
Oppilas käyttäytyy hyvien käytöstapojen mukaisesti		
Oppilas ilmaisee mielipiteensä rakentavasti		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAIIDOT		
Oppilas ymmärtää riittävän unen ja monipuolisen ravinnon merkityksen		
Oppilas osaa tunnistaa vaaratilanteet ja toimia niissä tarkoituksenmukaisesti.		
Oppilas osaa käyttää teknologiaa vastuullisesti		
L4. MONILUKUTAIDOT		
Oppilas osaa etsiä tietoa tarkoituksenmukaisista lähteistä		
Oppilas osaa lukea eri tiedonalojen tekstejä tarkoituksenmukaisesti ja ymmärtää lukemaansa		
Oppilas tunnistaa eri tekstilajeja (esim. uutinen, mainos, mielipide, tietoteksti) ja ymmärtää niiden käyttötarkoituksen.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas hallitsee koulussa käytettävän viestintäteknologian perusteet		
Oppilas tuntee tietosuojan ja tekijänoikeuksien perusteet		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas tiedostaa koulunkäynnin merkityksen hänen tulevaisuudelleen		
Oppilas suhtautuu myönteisesti työn tekemiseen		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas ymmärtää miten yhteisiin asioihin voi vaikuttaa omassa koulussaan		
Oppilas tuntee omassa koulussa tapahtuvan vapaaehtoistoiminnan muodot		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas tunnistaa erilaisia oppimisstrategioita ja osaa valita itsen sopivia tapoja sekä arvioida oppimistaan.		
Oppilas osaa pohtia ratkaisujensa vaikutusta elämäänsä ja miettiä niiden vaikutusta tulevaisuuteensa.		
Oppilas osaa ratkaista ongelmia itsenäisesti ja yhdessä toisten oppilaiden kanssa.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas hyväksyy eri maailmankatsomuksista johtuvat eroavaisuudet omassa koulussaan. Tunnistaa ihmisoikeuksien vastaisia asioita.		
Oppilas osaa toimia erilaisissa ympäristöissä ja yhteisöissä		
Oppilas ilmaisee itseään rakentavasti ja monipuolisesti eri tilanteissa		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAIIDOT		
Oppilas kantaa vastuuta kouluarjesta ja tiedostaa hyvien elämäntapojen merkityksen omaan hyvinvointiin.		
Oppilas osaa huomioida omien tekojensa vaikutuksia toisiin. Tunnistaa turvallisuutta edistäviä toimintatapoja.		
Oppilas tiedostaa oman vastuunsa kuluttajana		
L4. MONILUKUTAITO		
Oppilas osaa suhtautua kriittisesti eri tietolähteisiin		
Oppilas on tutustunut erilaisiin teksteihin ja osaa tuottaa ja tulkita niitä.		
Oppilas tiedostaa mahdollisuuden käyttää eri tekstilajeja vaikuttamisen keinona.		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa oppiaineiden opiskelussa.		
Oppilas ymmärtää eri laitteistojen ja ohjelmistojen sekä palvelujen käyttö- ja toimintalogiikkaa.		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas osaa työskennellä pitkäjänteisesti ja määrätietoisesti		
Oppilas tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas ymmärtää oman toimintansa merkityksen yhteisölle		
Oppilas kohtelee muita tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti		

Oppilaan nimi: _____

LUOKKA-ASTEEN KESKEISIMMÄT TAVOITTEET KUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

OPE

KOTI

	OPE	KOTI
L1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN		
Oppilas osaa suunnitella omaa työtään ja asettaa tavoitteita sekä työskennellä pitkäjänteisesti tavoitteidensa saavuttamiseksi.		
Oppilas osaa perustella omia näkemyksiään		
Oppilas osaa arvioida tekemiään havaintoja sekä arvioida ja perustella saamaansa tietoa kriittisesti eri näkökulmista.		
L2. KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU		
Oppilas ymmärtää ja arvostaa erilaisia maailmankatsomuksia		
Oppilas osaa arvostaa elinympäristöään ja tiedostaa omassa lähipiirissään olevat erilaiset ihmiset voimavarana.		
Oppilas ilmaisee itseään rakentavasti ja monipuolisesti vuorovaikutuksessa toisten kanssa erilaisissa ympäristöissä ja yhteisöissä.		
L3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAIIDOT		
Oppilas osaa ottaa vastuun omasta oppimisesta		
Oppilas ymmärtää toimintansa seuraukset itselleen sekä toisille		
Osaa tarkastella omia kulutustottumuksiaan kestävän tulevaisuuden näkökulmasta.		
L4. MONILUKUTAITO		
Oppilas osaa lukea monipuolisia/erilaisia tekstejä analyttisesti sekä arvioida lukemaansa kriittisesti.		
Oppilas osaa ilmaista näkemyksiään monipuolisten viestinnän keinojen avulla		
Oppilas osaa käyttää eri oppiaineille ominaisia tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja		
L5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN		
Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisesti eri oppiaineiden opiskelussa		
Oppilas osaa käyttäytyä vastuullisesti ja turvallisesti internetissä sekä sosiaalisessa mediassa		
L6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS		
Oppilas osaa toimia oma-aloitteisesti, ratkaisemaan kohtaamiaan ongelmia sekä saattamaan työskentelynsä päätökseen.		
Oppilas osaa nimetä omia vahvuuksiaan ja pohtia niiden merkitystä		
L7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN		
Oppilas ymmärtää osallistumisen merkityksen yhteisössä ja yhteiskunnassa.		
Oppilas ymmärtää omien valintojen ja tekojen merkityksen itselle sekä lähiyhteisölle (esim. luokalle) ja luonnolle (esim. koti ja lähiympäristö)		

LUOKKA-ASTEEN KESKEIÄ TAVOITTEITA KUUVATTUNA OPPILAAN HYVÄNÄ OSAAMISENA

1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN	1. LUOKKA	2. LUOKKA	3. LUOKKA	4. LUOKKA	5. LUOKKA	6. LUOKKA	7. LUOKKA	8. LUOKKA	9. LUOKKA
Tutkiva ja luova työote	Oppilas kysyy ja kuuntelee ja on kiinnostunut opeteltavista asioista.	Oppilas tekee havaintoja ja etsii tietoja.	Oppilas osaa asettaa kysymyksiä ja käyttää jotakin tietolähteitä vastauksen etsimisessä.	Oppilas osaa suunnitella ja arvioida työtään sekä huomata suoritetuista tehtävistä vaikutuksen edistymiseen.	Oppilas löytää työskentelytapoja ongelmien ratkaisuihin ja päättelytehtäviin.	Oppilas osaa käyttää monipuolisia työskentelytapoja ongelmien ratkaisuihin ja päättelytehtäviin.	Oppilas osaa asettaa itselleen omaan tasoonsa nähden sopivia tavoitteita	Oppilas tunnistaa erilaisia oppimistapoja ja osaa valita itselleen sopivia tapoja sekä arvioida oppimistaan.	Oppilas osaa suunnitella omaa työtään ja asettaa tavoitteita sekä työskennellä pitkäjänteisesti tavoitteidensa saavuttamiseksi.
Itsetuntemus ja omien taitojen reflektointi	Oppilas tunnistaa omia vahvuuksiaan ja taitoja, missä asioissa tarvitsee harjoitusta. Iloitsee osaamisestaan.	Oppilas suunnittelee omaa työtään.	Oppilas osaa suunnitella työtään ja arvioida niitä.	Oppilas osaa tunnistaa itselleen luontevimmat tavot oppia.	Oppilas osaa asettaa oleellisia kysymyksiä käsiteltävästä asiasta ja hakee niihin vastauksia.	Oppilas osaa asettaa oleellisia kysymyksiä käsiteltävästä asiasta ja hakee niihin vastauksia useista eri lähteistä.	Oppilas kantaa vastuuta koulunkäynnistään ja oppimisestaan	Oppilas osaa pohtia ratkaisujensa vaikutusta elämäänsä ja mieltä niiden vaikutusta tulevaisuuteensa.	Oppilas osaa perustella omia näkemyksiään
Ongelmanratkaisu yhdessä	Oppilas pystyy toimimaan parin kanssa ja pienissä ryhmissä.	Oppilas osaa ottaa roolinsa erilaisissa ryhmissä.	Oppilas osaa ottaa huomioon ryhmän jäsenen vahvuudet ja heikkoudet.	Oppilas osaa työskennellä tavoitteellisesti parin ja ryhmän kanssa.	Oppilas osaa valita itselleen sopivan työtavan.	Oppilas osaa asettaa itselleen tavoitteen ja valita sopivan työtavan tavoitteen saavuttamiseksi.	Oppilas osaa toimia rakentavasti ryhmässä	Oppilas osaa ratkaista ongelmia itsenäisesti ja yhdessä toisten oppilaiden kanssa.	Oppilas osaa arvioida tekemään havaintoja sekä arvioida ja perustella saamaansa tietoa kriittisesti eri näkökulmista.
2. KULTTUURIINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	1. LUOKKA	2. LUOKKA	3. LUOKKA	4. LUOKKA	5. LUOKKA	6. LUOKKA	7. LUOKKA	8. LUOKKA	9. LUOKKA
Erialaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja arvostaminen	Oppilas huomioi muut arjen tilanteissa.	Oppilas osaa käyttäytyä hyvien tapojen mukaan eri tilanteissa.	Oppilas osaa ilmaista omia tunteitaan.	Oppilas osaa Lasten oikeuksien sopimuksen tärkeimmät kohdat.	Oppilas tunnistaa tärkeimmät ihmisoikeudet ja pystyy kunnioittamaan niitä.	Oppilas tuntee tärkeimmät ihmisoikeudet ja pystyy kunnioittamaan niitä.	Oppilas tunnistaa miten eri kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat ihmisten arjessa	Oppilas hyväksyy eri maailmankatsomuksia johtuvat eroavaisuudet omassa koulussaan. Tunnistaa ihmisoikeuksien vastaisia asioita.	Oppilas ymmärtää ja arvostaa erilaisia maailmankatsomuksia
Omien juurten ymmärtäminen	Oppilas tunnistaa lähiympäristön perinteitä ja tapoja.	Oppilas arvostaa lähiympäristönsä ja siinä esiintyvää erilaisuutta.	Oppilas osaa noudattaa hyviä käytöstapoja ja kannustaa muita.	Oppilas osaa asettaa toisen ihmisen asemaan.	Oppilas tuntee ja arvostaa omaa kulttuuriperintönsä.	Oppilas tuntee ja arvostaa omaa kulttuuriperintönsä.	Oppilas käyttäytyy hyvien käytöstapojen mukaisesti	Oppilas osaa toimia erilaisissa ympäristöissä ja yhteisöissä	Oppilas osaa arvostaa elinympäristönsä ja tiedostaa omassa lähiympäristössään olevat erilaiset voimavaransa.
Vuorovaikutus erilaisissa ympäristöissä ja yhteisöissä	Oppilas ymmärtää, että on erilaisia tapoja ajatella ja toimia.	Oppilas osaa arvostaa erilaisia ilmaisu- ja ajattelutapoja.	Oppilas osaa arvostaa ihmisten erilaisuutta.	Oppilas osaa ilmaista omia tunteitaan ja toimia niiden mukaisesti.	Oppilas osaa ilmaista omia tunteitaan ja toimia niiden mukaisesti.	Oppilas osaa käyttää erilaisia ilmaisutapoja.	Oppilas ilmaisee mielipiteensä rakentavasti	Oppilas ilmaisee itsensä rakentavasti ja monipuolisesti eri tilanteissa	Oppilas ilmaisee itsensä rakentavasti ja monipuolisesti eri tilanteissa
3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAITOT	1. LUOKKA	2. LUOKKA	3. LUOKKA	4. LUOKKA	5. LUOKKA	6. LUOKKA	7. LUOKKA	8. LUOKKA	9. LUOKKA
Vastuu omasta oppimisesta ja tulevaisuudesta	Oppilas huolehtii omista tavaristaan.	Oppilas osaa huolehtia omasta tavarastaan.	Oppilas ymmärtää valintojensa merkitykset ja seuraukset koulutyössään.	Oppilas ymmärtää valintojensa merkitykset ja seuraukset koulutyössään.	Oppilas hallitsee hyvän käytöksen ja tavoittelee omaa ja toisten hyvinvointia.	Oppilas ottaa vastuuta oppimistilanteen ilmapäristä.	Oppilas ymmärtää riittävän unen ja monipuolisen ravinnon merkityksen hyvinvointiin.	Oppilas kantaa vastuuta koulurajasta ja tiedostaa hyvien elämäntapojen merkityksen omaan hyvinvointiin.	Oppilas osaa ottaa vastuun omasta oppimisesta
Omien ratkaisujen vaikutus muihin	Oppilas ymmärtää yhteiset säännöt ja niiden vaikutuksen turvallisuuteen.	Oppilas toimii kouluarjessa turvallisesti.	Oppilas osaa noudattaa tärkeimpiä pyöräilijän ja kävelijän liikennesääntöjä.	Oppilas osaa ottaa vastuuta oman työympäristönsä siisteydestä ja turvallisuudesta.	Oppilas osaa arvioida oman toimintansa turvallisuutta.	Oppilas osaa tunnistaa vaaratilanteet ja toimia niissä tarkoituksenmukaisesti.	Oppilas osaa tunnistaa vaaratilanteet ja toimia niissä tarkoituksenmukaisesti.	Oppilas osaa huomioida omien tekojensa vaikutuksia toisiin. Tunnistaa turvallisuutta edistävää toimintatapoja.	Oppilas ymmärtää toimintansa seuraukset itselleen sekä toisille
Osaava ja vastuullinen kansalaisuus	Oppilas tunnistaa erilaisia tunteita itsessään ja muissa.	Oppilas ilmaisee tunteitaan hyväksyttävällä tavalla.	Oppilas osaa Netiketin perusteet ja toimia niiden mukaisesti.	Oppilas osaa käyttää sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkityksen.	Oppilas osaa käyttää koulussa käytettäviä teknologiasovelluksia (Wilma, Peda.Net, Office365).	Oppilas osaa käyttää kestävän kehityksen periaatteen.	Oppilas osaa käyttää teknologiaa vastuullisesti	Oppilas tiedostaa oman vastuunsa kuluttajana	Osaava ja vastuullinen kansalaisuus
4. MONILUKUTAITO	1. LUOKKA	2. LUOKKA	3. LUOKKA	4. LUOKKA	5. LUOKKA	6. LUOKKA	7. LUOKKA	8. LUOKKA	9. LUOKKA
Monipuoliset teksti- ja viestintätaidot	Oppilas osaa lukea lyhyitä virkeitä ja tulkita kuvia.	Oppilas osaa lukea erilaisia tekstejä ja ymmärtää lukemaansa.	Oppilas osaa tunnistaa erilaisia tekstilajeja (esim. tietoteksti, kertomukset, runo).	Oppilas osaa erottaa erilaisia tekstilajeja ja käyttää sopivaa kirjoitusstyylä aiheesta riippuen esim. milloin puhekieli / kirjakieli.	Oppilas osaa tunnistaa ja tuottaa fiktio-, fakta- ja mielipidetekstejä.	Oppilas osaa tunnistaa erilaisia tekstejä ja ymmärtää niiden vaikutuskeinoja.	Oppilas osaa etsiä tietoa tarkoituksenmukaisista lähteistä	Oppilas osaa suhtautua kriittisesti eri tietolähteisiin	Oppilas osaa lukea monipuolisia/erilaisia tekstejä analyttisesti sekä arvioida lukemaansa kriittisesti.
Tiedon monipuolisuuden ja erilaisten näkökulmien hahmottaminen	Oppilas tietää todellisen ja epätodellisen.	Oppilas osaa esittää oman mielipiteensä.	Oppilas osaa tunnistaa faktan, fiktion ja mielipiteen eron.	Oppilas osaa käyttää erilaisia lähteitä ja viitata niihin jollain erillisellä sovelluksella.	Oppilas osaa tuottaa erilaisia lähteitä ja viitata niihin jollain erillisellä sovelluksella.	Oppilas osaa soveltaa löytämiensä tietoa annettuun tehtävään.	Oppilas osaa lukea eri tiedonalojen tekstejä tarkoituksenmukaisesti ja ymmärtää lukemaansa	Oppilas on tutustunut erilaisiin teksteihin ja osaa tuottaa ja tulkita niitä.	Oppilas osaa ilmaista näkemyksiään monipuolisten viestintäkeinojen avulla
Luova sisällöntuottaminen ja kriittinen suhtautuminen tietoon.	Oppilas kirjoittaa lyhyitä virkeitä.	Oppilas etsii tietoa saatavilla olevista lähteistä ja tuottaa omaa tekstiä.	Oppilas osaa tuottaa erilaisia tekstejä erilaisilla välineillä.	Oppilas osaa tuottaa erilaisia yhä pidempiä tekstejä erilaisilla välineillä.	Oppilas osaa käyttää monipuolisesti teknologiaa erilaisten tekstien tuottamisessa.	Oppilas osaa arvioida kriittisesti erilaisia tietolähteitä.	Oppilas tunnistaa eri tekstilajeja (esim. uutinen, mainos, mielipide, tietoteksti) ja ymmärtää niiden käyttötarkoituksen.	Oppilas tiedostaa mahdollisuuden käyttää eri tekstilajeja vaikuttamisen keinona.	Oppilas osaa käyttää eri oppilaille ominaisia tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja
5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN	1. LUOKKA	2. LUOKKA	3. LUOKKA	4. LUOKKA	5. LUOKKA	6. LUOKKA	7. LUOKKA	8. LUOKKA	9. LUOKKA
Käyttötaidot ja tekninen ymmärtäminen	Oppilas osaa alkeistaidot erilaisista teknologialaitteista.	Oppilas osaa alkeistaidot erilaisista teknologialaitteista. Hallitsee perusnäppäintaidot.	Oppilas osaa vastuullisen ja turvallisen laitteiden käytön. Oppilas osaa kuvaamisen ja dokumentoinnin alkeet sekä tekstin tuottamisen.	Oppilas osaa dokumentoida työtään. Oppilas osaa käyttää erilaisia laitteita esim. tabletit ja kannettavat tietokoneet sekä tekstin tuottamisen.	Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologian taitoja eri oppiaineissa.	Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologian taitoja eri oppiaineissa oma-aloitteisesti ja vuorovaikutuksessa.	Oppilas hallitsee koulussa käytettävien viestintäteknologian perusteet	Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa oppiaineiden opiskelussa.	Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa oppiaineiden opiskelussa
Vastuullisuus ja turvallisuus Vuorovaikutus ja verkostoituminen	Oppilas osaa käyttää teknologialaitteita turvallisesti ja hyviä käytöstapoja noudattaen.	Oppilas osaa käyttää teknologialaitteita turvallisesti ja hyviä käytöstapoja noudattaen.	Oppilas osaa Netiketin perusteet ja toimia niiden mukaisesti.	Oppilas osaa Netiketin perusteet ja toimia niiden mukaisesti.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa arjessa.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa oppimisen ja luovuuden välineenä.	Oppilas tuntee tietosuojaan ja tietoturvan perusteet	Oppilas ymmärtää eri laitteiden ja ohjelmistojen sekä palvelujen käyttö- ja toimintalogiikkaa.	Oppilas osaa käyttää vastustettuja ja turvallisesti internetissä sekä sosiaalisessa mediassa
Tiedonhaku ja tutkiva oppiminen	Oppilas osaa hakea yhdellä tai muutamalla hakusanalla tietoa yleisimmistä hakukoneista.	Oppilas osaa yksinkertaisen tiedonhau ja tulkita löytämänsä tietoa.	Oppilas osaa hyödyntää omassa työskentelyssään hakemaansa tietoa.	Oppilas osaa hakea tietoa ja arvioida erilaisten lähteiden luotettavuutta.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa vaikuttamisen keinona.	Oppilas ymmärtää tieto- ja viestintäteknologian merkityksen osana omaa työskentelyään.			
6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJÄYYS	1. LUOKKA	2. LUOKKA	3. LUOKKA	4. LUOKKA	5. LUOKKA	6. LUOKKA	7. LUOKKA	8. LUOKKA	9. LUOKKA
Yrittäjämäinen asenne	Oppilas ottaa vastuuta omasta toiminnastaan.	Oppilas osaa toimia erilaisissa ryhmissä.	Oppilas kehittää edelleen ryhmätyötaitojensa ja osaa tulla toimeen kenen tahansa kanssa	Oppilas osaa nähdä tekemänsä koulutyön merkityksen arjensa oppimisessaan	Oppilas osaa ennakoida työskentelyn mahdollisia vaikeuksia ja kohdata epäonnistumisia.	Oppilas osaa tunnistaa omat vahvuutensa ja osaa hyödyntää niitä ryhmän päämäärän saavuttamiseksi.	Oppilas suhtautuu myönteisesti työn tekemiseen	Oppilas tiedostaa koulunkäynnin merkityksen hänen tulevaisuudelleen	Oppilas osaa toimia oma-aloitteisesti, ratkaisemaan kohtamia ongelmia sekä saattamaan työskentelynsä päätökseen.
Omien vahvuuksien tunnistaminen suhteessa yhteiskuntaan	Oppilas työskentelee ja tekee parhaansa.	Oppilas osaa työskennellä yhteisen tavoitteen mukaisesti.	Oppilas osaa työskennellä ryhmän yhteisen tavoitteen mukaisesti.	Oppilas kykenee arvioimaan omat vahvuutensa ja heikkoutensa.	Oppilas osaa ennakoida työskentelyn mahdollisia vaikeuksia ja kohdata epäonnistumisia.	Oppilas osaa tunnistaa omat vahvuutensa ja osaa hyödyntää niitä ryhmän päämäärän saavuttamiseksi.	Oppilas suhtautuu myönteisesti työn tekemiseen	Oppilas tunnistaa omia kiinnostuksenkohteitaan	Oppilas osaa nimetä omia vahvuuksiaan ja pohtia niiden merkitystä
Työelämässä vaadittavan pitkäjänteisyyden ja määrätietoisuuden hahmottaminen	Oppilas ponnistele haasteiden edessä.	Oppilas hyväksyy pettymyksen ja jatkaa työskentelyään siitä huolimatta.	Oppilas ei luovuta epäsuoralla tavalla vaan pyrkii työskentelemään siitä huolimatta.	Oppilas osaa ratkaista alkeellisia ristiriitaitilanteita ryhmässä ilman aikuisen tukea.	Oppilas osaa ratkaista alkeellisia ristiriitaitilanteita ryhmässä ilman aikuisen tukea.	Oppilas osaa suunnitella työtään, asettaa tavoitteita ja tehdä päätelmiä.			
7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN	1. LUOKKA	2. LUOKKA	3. LUOKKA	4. LUOKKA	5. LUOKKA	6. LUOKKA	7. LUOKKA	8. LUOKKA	9. LUOKKA
Tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden vaaliminen	Oppilas osaa käyttää puheenvuoroa ja kunnioittaa muiden puheenvuoroja.	Oppilas osaa ilmaista oman mielipiteensä.	Oppilas osaa kohdella muita ihmisiä tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti.	Oppilas osaa lasten oikeuksien sopimuksen tärkeimmät kohdat.	Oppilas tunnistaa ihmisoikeuksia ja pystyy kunnioittamaan niitä.	Oppilas tietää ihmisoikeuksia ja pyrkii toimimaan niiden mukaan.	Oppilas ymmärtää miten yhteisiin asioihin voi vaikuttaa omassa koulussaan	Oppilas ymmärtää oman toimintansa merkityksen yhteisölle	Oppilas ymmärtää osallistumisen merkityksen yhteisössä ja yhteiskunnassa.
Oman ympäristön tunnistaminen ja kehittäminen	Oppilas osaa sivota omat jälkensä.	Oppilas huolehtii ympäristön siisteydestä ja lajittelee roskat.	Oppilas osaa lajitella ja huolehtia lähiympäristönsä siisteydestä.	Oppilas osaa lajitella ja huolehtia lähiympäristönsä siisteydestä.	Oppilas osaa lajitella ja huolehtia lähiympäristönsä siisteydestä.	Oppilas osaa lajitella ja huolehtia lähiympäristönsä siisteydestä.	Oppilas osaa tunnistaa omien tekojensa merkityksen itselle, yhteisölle ja luonnolle.		
Aktiivinen kansalaisuus	Oppilas osallistuu koulun erilaisiin toimintatapoihin.	Oppilas osallistuu koulun erilaisiin toimintatapoihin ja niiden suunnitteluun.	Oppilas ottaa vastuuta tekemisistään sekä lähiympäristöstään.	Oppilas tietää vaikuttamisen keinoja koulussa.	Oppilas osaa käyttää erilaisia kansalaisvaikuttamisen keinoja.	Oppilas osallistuu oman opiskelunsa, ryhmätönsä tai oppimisympäristön suunnitteluun.	Oppilas tuntee omassa koulussa tapahtuvan vapaaehtoistoiminnan muodot	Oppilas kohtelee muita tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti	Oppilas ymmärtää omien valintojen ja tekojensa merkityksen itselle sekä lähiympäristölle (esim. luokalle) ja luonnolle (esim. koti ja lähiympäristö)

Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuusien osa-alueet Norrenan mukaan			
1. AJATTELU JA OPPIMAANOPPIMINEN	Tutkiva ja luova työote	Itsetuntemus ja omien taitojen reflektointi	Ongelmanratkaisu yhdessä
2. KULTTUURIINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	Erialaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja arvostaminen	Omien juurten ymmärtäminen	Vuorovaikutus erilaisissa ympäristöissä ja yhteisöissä
3. ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJENTAITOT	Vastuu omasta oppimisesta ja tulevaisuudesta	Omien ratkaisujen vaikutus muihin	Osaava ja vastuullinen kansalaisuus
4. MONILUKUTAITO	Monipuoliset teksti- ja viestintätaidot	Tiedon monipuolisuuden ja erilaisten näkökulmien hahmottaminen	Luova sisällöntuottaminen ja kriittinen suhtautuminen tietoon.
5. TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN	Käyttötaidot ja tekninen ymmärtäminen	Vastuullisuus ja turvallisuus Vuorovaikutus ja verkostoituminen	Tiedonhaku ja tutkiva oppiminen
6. TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJÄYYS	Yrittäjämäinen asenne	Omien vahvuuksien tunnistaminen suhteessa yhteiskuntaan	Työelämässä vaadittavan pitkäjänteisyyden ja määrätietoisuuden hahmottaminen
7. OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN	Tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden vaaliminen	Oman ympäristön tunnistaminen ja kehittäminen	Aktiivinen kansalaisuus